

קונטרס

יעלת חן

יגלה נוראות נפלאות מגלוי אלקותו ותברך
בגלוי רב ונורא מאד, ויתן עצות איך שכל בר
ישׂראל יכול להאיר עליו אורו ותברך.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

הַפְתִּיכָה לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקָּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכָל־הַקָּדֹשׁ — חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd STREET
Brooklyn N.Y 11219
* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

קוּנְטָרַס
יַעֲלֵת חֵן

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'):
אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁל
כָּל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֵׁישׁ
בְּכָל דָּבָר, כִּדִּי שְׂיֵאִיר לוֹ הַשֶּׁכֶל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל־יָדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר. מַה זֶה שֶׁכֶּל? גְּלוּי
אֲלָקוֹת שֵׁישׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה. הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
צִמְצַם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּבָרָא אֶת
כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵרוֹם גְּבַהֵי הָאֲצִילוֹת עַד גְּשָׁמִיּוֹת,
עֲבִיּוֹת וְחִמְרִיּוֹת הַעֲשִׂיָּה, לֵאמֹן סֵפֶר עוֹלָמוֹת לְמַעַלָּה
וּלְאֵין סוֹף בְּרוּאִים לְמַטָּה, וְהַכֵּל בָּרָא — כִּדִּי
שְׁנַזְכֶּה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, כַּמּוּבָא בַּזֶּהר
הַקְּדוּשׁ (בא מב), שֶׁתְּכֵלִית הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּגִין
דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיה, שְׁנַזְכֶּה לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים. זֶה הַתְּעֻנּוּג וְהַשְּׁעִשׁוּעַ הַגָּדוֹל
בְּיֹתֵר, כִּבְיָכוֹל אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּשֵׁיְהוּדִי נִמְצָא בְּזֶה

העולם הגשמי והחמרי, המלא עביות וגשמיות, המלא העלמות והסתרות, המלא שקוץ, תעוב וזוהם, המלא הסתר פנים וחשך כפול ומכפל, ועם כל זאת מסתובב לו יהודי, ומסתכל על השכל שיש בכל דבר, מכל פרט מפרטי הבריאה הוא לומד למודים איך להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא. הוא יודע שהשם יתברך נמצא בדומם, והוא מטה און אל הדומם, כי גם הדומם צועק וקורא לאדם להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, כמו שפיתוב (חבוק ב, יא): "אכן מקיר תזעק". אדם הולך ברחוב, אם הוא דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ומסתכל רק על אלקות, הוא שומע את האבנים מדברות וצועקות אליו: אל תשכח מהקדוש-ברוך-הוא, אתה דורך על אלקות, שומע אלקות וכו'. אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה יג, סימן ב'): האילנות משיחים זה לזה, אם אדם רק מטה און קשבת, שומע איך כל העצים, העלים, הענפים, קוראים לו להתקרב אליו יתברך. ואם איננו שם לב, הוא מקבל דקירה מקוץ, שצועק לו: אל תשכח מהקדוש-ברוך-הוא. אדם מסתובב בין חיות, הוא שומע שכלם צועקים בקולם: החמור נוער, הפלב נובח, הפרה גועה ושאר החיות

וְהַעוֹפוֹת קוֹרְאִים וּמְצַפְצְפִים וּמְקַרְקְרִים וְאוֹמְרִים
 לְאָדָם: הִנֵּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּאֵן אִתָּךְ, עִמָּךְ
 וְאַצְלָךְ, תִּתְּבוֹנֵן עַל רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ.
 כְּשֶׁאָדָם מְסֻתּוֹבֵב בֵּין בְּנֵי-אָדָם, כֹּלֵם מְדַבְּרִים
 וּמְגַלִּים סוּדוֹת הַתּוֹרָה. וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל
 (שיחות-הַר"ן, סימן נב), שְׁמַכֵּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפֵלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם וְגוֹיִים
 קוֹרְאִים לְאָדָם לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ. זֶה נִקְרָא
 שְׂצָרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכֹל דְּבַר, עַל
 רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּחִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי
 הַכֹּל זֶה אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, וְכֹלֵם קוֹרְאִים
 לְאָדָם לַחֲזוֹר רַק אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ. אִם אָדָם שָׁם לֵב, אֵיךְ
 שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה אֱלֹקוֹת, אֲזִי מִבֵּין, אֲשֶׁר
 הַשֶּׁכֶל הוּא אֹר גָּדוֹל מְאֹד, וּמְאִיר לוֹ בְּכֹל דְּרָכָיו,
 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (קְהֵלֶת ח, א): "חֲכַמַת אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו".
 הַחֲכַמָּה שֵׁישׁ בְּאָדָם, זֶה מְאִיר לוֹ אֶת הַפָּנִים, וְזוֹ
 מְדַרְגֶת הַצְּדִיקִים, שֶׁכָּל-כֶּף דְּבוֹקִים בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שֶׁהֵם רוֹאִים, שׁוֹמְעִים, מְרַגִּישִׁים וּמְדַבְּרִים רַק
 אֱלֹקוֹת, וְלִכֵּן לְפָנֵיהֶם נִגְלָה הַכֹּל, שְׁזֵה מֵה שֶׁפְּתוּב
 (מְשָׁלֵי ד, יח): "וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגֵה, הוֹלֵךְ וְאוֹר
 עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם", עַל הַצְּדִיקִים מְאִיר אֹר הַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא כְּשֶׁמֶשׁ בְּצַהָרִים, הֵיכֵן שֶׁהֵם הוֹלְכִים

ומסתובבים, הם רואים רק את הקדוש-ברוך-הוא, רוחניות אלקות. וזו המדרגה העליונה ביותר שאדם יכול להגיע בזה העולם, וזו תכלית הבריאה, שרצה הקדוש-ברוך-הוא שיהיו פה נבראים, שהם עם ישראל, אשר יפירו אותו יתברך. אומר רבנו ז"ל, שזו היתה מדרגת יעקב אבינו, שהסתכל תמיד על הקדוש-ברוך-הוא, וזכה להכליל כל-כף באין סוף ברוך הוא, עד שנקרא א"ל, כמאמרם ז"ל (מגלה יח): מנין שנקראו הקדוש-ברוך-הוא את יעקב אל? שנאמר (בראשית לג, כ): "אל אלקי ישראל". יעקב אבינו היה נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, עד שלא היתה מציאות של יעקב, כי עצם יעקב היה מרכבה לעצם גלוי אמתת מציאותו יתברך, יעקב אבינו רק גלה את הקדוש-ברוך-הוא, ולכן זכה לבכורה, מהי בכורה? ראשית, מהי ראשית? חכמה, כמו שכתוב (תהלים קיא): "ראשית חכמה", והתרגום אומר על המלים (בראשית כז): "וייעקבני זה פעמים" — וְחַכְמָנִי, שזו החכמה העליונה שזכה יעקב אבינו להחזיר בילדיו, שמהם יצאו כלל נשמות ישראל — שִׁיסְתַּכְּלוּ תָמִיד עַל הָאֱלֹקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, כי אם אדם מרגיל עצמו להסתכל רק על הקדוש-

ברוך-הוא, אֲזִי מֵאִיר לוֹ הַמַּחַ מְאֹד כְּשֶׁמֶשׁ
 בְּצִהָרִים, שְׁאֲנָשִׁים מִתְחַמְּמִים לְאוֹרָה, אֲנָשִׁים נְהִנִים
 מִהָאוֹר הַזֶּה, כִּי הוּא נִקְרָא שֶׁמֶשׁ, אֲשֶׁר מֵאִירָה
 בְּצִהָרִים וּמְחַמֶּמֶת אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁאָדָם
 מְסַתְּפֵל רַק עַל רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, הוּא הֵכִי מְאֹשֶׁר
 וּבִטּוּחַ, וְאֵין לוֹ מָה לְפַחֵד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם,
 כִּי הוּא מְסַתְּתָר אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרוֹאֶה מְכַל דְּבָר רַק
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוּלָם אֵינּוּ יְכוּל
 לְשַׁבְּרוֹ, כְּדִגְמַת הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁאֵין יְכוּלִים לְכַבּוֹתָהּ
 כָּלֵל, אֲפֹשֶׁר לְהַעֲלִימָהּ וּלְהַסְתִּירָהּ, אֲבָל הִיא
 בְּמִקּוּמָהּ עוֹמְדָת, אַף שֶׁהַעֲנָנִים מְכַסִּים אוֹתָהּ, אַךְ
 הִיא בּוֹעֶרֶת וְאֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתָהּ דְּבָר. כֵּן יְהוּדֵי
 שְׁזוּכָה לְהַסְתְּפֵל רַק עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבּוֹעֵר
 רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם אֵינָהּ יְכוּלָה
 לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבָר. וְזוֹ הַחִיּוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים.

וְלִכֵּן הַמְּדַרְגָּה הַזֹּאת — לְהַסְתְּפֵל רַק עַל
 רוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוֹת, נִקְרָאת חִי"ת — לְשׁוֹן
 חִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (קִהְלֵת ז): "וְהַחֲכָמָה תְּחִיָּה
 בְּעֵלְיָהּ", אִם אָדָם מְכַנֵּס בְּעַצְמוֹ חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה
 מְחִיָּה אוֹתוֹ, וְיִוְדַע שֶׁכָּל אֲשֶׁר רוֹאֶה — זֶה אֱלֹקוֹת,
 כֹּל אֲשֶׁר שׁוֹמֵעַ — זֶה אֱלֹקוֹת, הוּא מְרַגֵּישׁ אֱלֹקוֹת,

ומדבר אלקות ונושם אלקות וכו'. נמצא, שמדרגה זו של אדם המסתפל רק על הקדוש-ברוך-הוא — נקראת יעקב, שהסתפל על רוחניות חיות אלקות, וזה נקרא שמש, כי מאיר לו כשמש בצדקרים, ונקרא חי"ת — לשון חיות, כי זו החיות הגדולה ביותר שיש לאדם, שיודע למה נברא — להסתפל על רוחניות חיות אלקות. ישנה בריאה שלמה: דומם, צומח, חי, מדבר, כלם רצים ומתרוצצים, טרודים ועסוקים, והנה יושב לו יהודי בצד, או הנה הולך לו יהודי ומסתפל רק על רוחניות חיות אלקות, האין זה תענוג יותר מכל התענוגים שבעולם?! האין זה עשר יותר מכל העשירות שבכל העולם — רק להיות דבוק בו יתברך דקה אחת, לידע שכל הבריאה זה אלקות, ומחבר עליונים ותחתונים יחד, ויודע, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל.

אומר רבנו ז"ל, אבל המדרגה הזו היא מדרגה גבוהה מאד, זהו אור גדול מאד, כי אור השכל גבה מאד, ואי אפשר לזכות לזה אלא על-ידי נון, שזה צמצום, כמו שכתוב (תהלים עב): "לפני שמש ינון שמו", הינו אי אפשר להשיג אלקותו יתברך

אָלאַ על-ידי צמצום. מה זה נו"ן? לשון מלכות, צמצום, מה זה מלכות? מלכות פה, לזכות להגיע אל האור אין סוף הזה צריכים את הצמצום, ומהו? הדבור. אדם צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עג): "לפני שמש ינון שמו", ופרש רש"י: לשון מלכות, זה הדבור, כשאדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, וכל מה שהוא צריך הוא מבקש רק ממנו יתברך, זוכה שמאיר לו מאד; אף בודאי בהתחלה לא יראה שום דבר, רואה רק גשמיות: דומם — נוף, ימים, נחלים, נהרות. צומח — אילנות עושים פרי, אילני סרק, קוצים ודרדרים. חיות — מקרני ראמים עד ביצי כנים, עופות השמים ודגי הים. רואה בני-אדם מכל סוגי האמות שבעולם, רואה מלחמות, מריבות, אחד רוצה לנצח את השני, מר וחסד לו, אינו רואה כלום, נתקיים אצלו (בראשית יט, יא): "והאנשים אשר פתח הבית הכו בסגורים מקטן ועד גדול וילאו למצא הפתח"; כי בהתחלה מר מאד לאדם, ואינו רואה שום אור, ובפרט אם חטא, בר מינון, המוח שלו נטמטם ורואה רק גשמיות, חמריות ועביות, כסף וזהב, תקציבים

ומלחמות, כבוד ופרסום, כי מרב עוונות נעלם
 ונסתר ממנו אור אלקי, ואינו רואה רוחניות, רק
 גשמיות, ומר לו מאד, כי חכמינו הקדושים
 אומרים (מדרש תהלים קמו): אין לך צער כצער עורון
 עינים; וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה עא, סימן ו'):
 הסומא דומה למת; מי שאינו רואה אלקות, הוא
 בבחינת מת, וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות
 יח:): רשעים בחייהם קרויים מתים; מסתובבים
 מליוני אנשים, אך אינם אלא מליוני מתים
 המסתובבים בתכריכים צבעוניים, כי אם אין
 מפירים את הקדוש-ברוך-הוא — זה בבחינת מת.
 ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן עו): מה
 שחכמינו הקדושים אומרים (יומא עד:): הסומא אין
 לו שבע, הינו מי שאינו מסתכל על אלקות —
 הוא תמיד בצמאון, הוא תמיד רעב, הוא אף פעם
 אינו שבע. מה שאין כן, כשאדם רואה רק אלקות,
 הוא שש ושמח.

ולכן אי אפשר להגיע לאור הגדול הזה, אלא
 על-ידי נון, שזה צמצום, מלכות, לבנה, על
 השמש אין יכולים להסתכל, אלא מסתכלים על
 הלבנה שמקבלת את האור מהשמש, ואז רואים

את אור השמש, שזהו הדבור, אם יהודי מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל אשר צריך בגשמיות וברוחניות הוא מבקש רק ממנו יתברך, אף שבתחלה נדמה לו – "מי צריך אותי, מי שומע אותי" וכדומה, אף אם מתחזק וממשיך לדבר אליו יתברך, לבסוף תגלה אליו האור אין סוף בגלוי רב כזה, שגם הוא זוכה שאור השמש, האור האלקי, מאיר לו.

אומר רבנו ז"ל, זה לעמת זה כמו שיש בקדשה צדיקים קדושים הנקראים יעקב, שמאיר להם האור האלקי בשמש בצהרים, שזו החיות שלהם, כמו-כן יש עשו הרשע, גשמיות עביות וחריות, שנקרא עשו, על שם עשיה, שגולד גמור, חושב שהבריאה היתה מעצמה, הוא אינו רוצה להסתפל על החכמה והשכל שיש בכל דבר, שעל-כן בזה את הבכורה, כמו שכתוב (בראשית כה): "ויבז עשו את הבכורה", בזה את החכמה האלקית, ועליו נאמר (משלי יח, ב): "לא יחפץ פסיל בתבונה, כי אם בהתגלות לבו"; וכן נאמר עליו (ישעיהו כד, כג): "יחפרה הלבנה ובושה החמה". לא-כן אצל יעקב נעשה (ישעיהו ל, כו): "אור הלבנה

כאור החמה". וְזֶה הַהִפְרָשׁ בֵּין יַעֲקֹב לְבֵין עֵשָׂו; על עֵשָׂו נֶאֱמַר (בראשית כז, מ): "וְעַל חֲרָבָךְ תַּחֲיֶיהָ", כִּי מִי שְׂאִינוּ רוֹאֵה אֱלֻקוֹת, מִי שְׂרַחוּק מֵאֱלֻקוֹת, חוֹשֵׁב שְׂיֵשׁ פֹּה טְבַע, מְקַרֵּה וּמְזַל, הוֹלֵךְ עִם חֶרֶב, וְחוֹשֵׁב שְׁעַם חֲרָבוֹ יוֹכֵל לְנַצַּח, אֲבָל אֲצֵל יַעֲקֹב כָּתוּב (שם פסוק כב): "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", כָּל הַפֶּחַ שֶׁל יַעֲקֹב הוּא בְּקוֹלוֹ. אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בראשית רבה, פְּרָשָׁה סה, סִימָן כ'): בְּזִמְן שֶׁהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, אֵין הַיְדִים יְדֵי עֵשָׂו שׁוֹלְטוֹת בּוֹ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁזֵה הַהִפְרָשׁ בֵּין הַיֵּצֵר טוֹב לַיֵּצֵר הָרָע, הַיֵּצֵר טוֹב זֶה יַעֲקֹב, הַיֵּצֵר הָרָע הֵם בְּחִינַת הַיֵּצֵר טוֹב, שְׂמִינֵצְרִים אֶת הַטוֹב, שְׂמַגְלִים לְכֻלָּם: אֵל תִּהְיוּ שְׂבוּרִים, עוֹבְרִים עֲלֵיכֶם מִשְׂבָּרִים וְגִלִּים, יֵשׁ לָכֶם נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, תִּסְתַּכְּלוּ עַל הָאֱלֻקוֹת שְׂיֵשׁ בְּכֹל דְבָר, וְכֹל דְקָה וּשְׁנִיָּה שְׂאִתֶּם מִסְתַּכְּלִים עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹ מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל דְּבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁל יַחֲוֵד הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא, כָּל שְׁנִיָּה שְׂאִתֶּם מִסְתַּכְּלִים כָּלפִּי מַעֲלָה, וּמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ גְלוּי אֱלֻקוֹת — זוֹ מְצוֹת עֲשֵׂה, כָּל דְקָה וְרָגַע שְׂאִתֶּם רַק מִסְתַּכְּלִים עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זוֹ מְצוֹת עֲשֵׂה, זֶה הַיֵּצֵר טוֹב, שְׂמִינֵצְרֵי אֶת הַטוֹב, וְאִתֶּם זֶה הוּא אִתֶּם טוֹב, רוֹצֵה לְעֹזֵר לְכֻלָּם,

כִּי אֶצְלוּ יִתְבַרְךָ פְּתוּב (תהלים קמה, ט) : "טוב הַיְיָ" הַ
 לְכָל", מִשֶּׁה רַבְּנוּ נִקְרָא טוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שמות
 ב, ב) : "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב", הַצְדִּיקִים הֵם כְּלוֹ טוֹב,
 הֵם הַיֵּצֵר טוֹב, הֵם מֵיִצְרִים אֶת הַטוֹב, הֵם מְדַבְּרִים
 מִהַטוֹב וּמְגַלִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶה לְעֲמַת
 זֶה יִשְׁנוּ יֵצֵר הָרַע, שְׂאֵלוֹ כָּלֵל הָרָשָׁעִים. וְלִכֵּן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יִלְקוּט בְּרֵאשִׁית ד') : "וַיְהִי
 עָרֵב וַיְהִי בִקְרַי יוֹם אֶחָד"; וַיְהִי עָרֵב — אֵלוֹ מַעֲשֵׂי
 הָרָשָׁעִים, וַיְהִי בִקְרַי — אֵלוֹ מַעֲשֵׂי הַצְדִּיקִים, יוֹם
 אֶחָד — אֶחָדוֹתוֹ יִתְבַרְךָ, מְלַמֵּד שֶׁהַכֹּל בְּרֵא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. נִמְצָא, שֶׁעָשׂוּ זֶה יֵצֵר הָרַע,
 מֵיִצֵּר אֶת הָרַע, שׁוֹבֵר אוֹתָךְ : "מִמֶּךָ כִּבֹּר לֹא יִהְיֶה
 שׁוֹם דָּבָר, אִתָּה אֲבוֹד, נִקְלַעְתָּ לְצָרָה שְׁלֹא תֵצֵא
 מִמֶּנָּה, אֶפְסָה תִקְנֹתְךָ, יֵשׁ לְךָ בְּעֵינַי קֶשֶׁה מְאֹד, יֵשׁ
 לְךָ חוֹלָה בְּבֵיתְךָ, לֹא תִרְאֶה אֶף פֶּעַם אוֹר, אֵין לְךָ
 פְּרֻנְסָה, וְלֹא תִהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה, אֵין לְךָ זְוֹג" וְכוּ',
 זֶה יֵצֵר הָרַע הַשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, מֵיִצֵּר אֶת הָרַע, וַיְהִי
 עָרֵב — זֶה עָשׂוּ, מַעֲשֵׂה רָשָׁעִים, הַשׁוֹבְרִים אֶת
 הָאָדָם לְגַמְרֵי. וַיְהִי בִקְרַי — מַעֲשֵׂה צְדִיקִים, יַעֲקֹב
 מְכַנֵּס בְּאָדָם הַתְּחִזְקוֹת לֹא לְהַתִּיֵּאֵשׁ אֶפְלוֹ בְּמַצְבִּים
 הַכִּי קָשִׁים, צָרִיךְ לְמַצָּא תְּמִיד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְלִדְעַת שֶׁהוּא יִתְבַרְךָ מְחִיָּה אֶת הַבְּרִיאָה, יוֹם

אָחד — אַחדותו יתְבַרַךְ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל: כְּשֶׁלּוֹקְחִים אֶת הַח' שְׁזָה הַחִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וּמַחְבְּרִים אֶל הַדְּבֹר שְׁזָה הַנ', מְזָה יוֹצֵא אוֹתִיּוֹת ח"ן, זֶה הַחֵן שֵׁישׁ עַל הַצְּדִיקִים. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלֻקוּט תְּהִלִּים תִּשְׁכּוּ): כָּל אָדָם שֵׁישׁ עָלָיו חֵן, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא יֵרָא שָׁמַיִם, כִּי חֵבֵר עוֹלָם הֵבֵא לְעוֹלָם הַזֶּה.

מֵהוּ עוֹלָם הֵבֵא? בְּלִי בְּלִיּוֹנִים עוֹלָמוֹת, שֵׁאִין לָנוּ מִשָּׁג, בְּלִי בְּלִיּוֹנִים מְלֻאָכִים, שֵׁאִין סֵפֶר לָהֶם. מֵה זֶה עוֹלָם הַזֶּה? שֵׁשָׁה בְּלִיּוֹן בְּרִיּוֹת עַד אֵין מִסְפָּר, בְּלִי בְּלִיּוֹנִים חִיּוֹת וְעוֹפּוֹת הַשָּׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם, רִמָּשׁ וְצִפּוֹר כָּנָף, יַעֲצִים, אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, עֲלִים וְצִמְחִים לְאֵין סֵפֶר, מִי יִכּוֹל לְסַפֵּר אֶת זֹאת?! כְּשֶׁמְקַשְּׂרִים יַחַד הַעוֹלָם הֵבֵא וְהַעוֹלָם הַזֶּה, וְיִוְדְעִים שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, וּמְקַשְּׂרִים אֶת הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא הַחִי"ת, הֵינּוּ הַחִיּוֹת, אֶל הַנ' — הַצְּמִצּוּם, הַשְּׂמֵשׁ וְהַלְבָּנָה, "וַיְהִי אוֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה", זֶה תְּכֵלֶת הַבְּרִיאָה, יוֹם אֶחָד — לְעֵשׂוֹת מְכַל הַבְּרִיאָה יוֹם אֶחָד, זֶה הַח"ן. וְלִכֵּן מְצִינּוּ דְבַר מְעַנֵּין מָאד, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ז'): "וַחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחֶז", אַף-עַל-פִּי שֵׁאִינוּ הַגּוֹן;

אדם שחוזר בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא ממשיך עליו ח"ן. "וחננתי את אשר אהו", אין משג שחטאתי, עויתי, פשעתי, ואין לי תקנה, אלא אפלו עשיתי מה שעשיתי, עדין אני יכול למצא את הקדוש-ברוך-הוא ולשוב בתשובה, ואדרבה, כשאדם כבר היה בחשך וראה רק רע, לו מאיר האור אין סוף יותר ויותר, כדגמת אדם המסתובב בחשך, ומר לו מאד, סובב בעבי היער, ונופל בין קוצים ודרדרים, ופוצע עצמו ונשבר, ולפתע פתאם רואה אור קטן, ומתחיל להאיר לו, וככל שמתקרב לאור, מתחיל להאיר לו יותר ויותר, הוא מרגיש את האור. מה שאין כן אדם הנמצא תמיד באור, אינו יודע להעריך זאת. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד; כי להם מאיר האור אין סוף באפן אחר לגמרי. וזה החבור בין העולם הבא שנקרא ח' — חכמה, לעולם הזה שנקרא נ' — מלכות, ומזה נעשה הצרוף ח"ן, ואם אדם זוכה לקשר את העולם הבא אל העולם הזה, הוא המאשר ביותר בחיים, ונמשך עליו חן מיוחד, מאחר שזוכה לקשר את העולם הזה אל העולם הבא.

נתבונן מה קורה עם אדם בזה העולם; ישנם
 שלשה דברים השוכרים אותו: א. שאינו מוצא את
 מקומו, הינו שאינו מתאקלם בשום מקום, מגיע
 לאיזה ישוב, נדמה לו שטוב שם, ולפתע נדמה לו
 שאין המקום מתאים בעבורו, אזי נכנסת בו
 מחשבה חדשה — אולי פדאי לברח למקום אחר,
 ושם ייטב לו, וכך מסתובב מעיר לעיר וממדינה
 למדינה, ואינו מוצא את מקומו — זו צרה אחת.
 ב. בכל אשר הוא עמל ומתפרנס אינו שמח, הוא
 צבוע — עובד קשה מאד, מרויח יפה, נכנס
 במחשבתו — אם הייתי אופה, הייתי מרויח פי
 כמה וכמה, ומניח עבודתו, ונעשה אופה, ומרויח
 טוב, נכנס לו במחשבה: אם הייתי חשמלאי, הייתי
 מרויח עוד יותר טוב, ועוזב אמנות קודמת ונעשה
 חשמלאי, וכך נודד מעבודה לעבודה, ואינו מוצא
 ספוק נפשי בעבודתו, ותמיד חושב שבפרנסה
 אחרת ייטב לו, ובכך מר לו מאד. ג. אדם שמצא
 זיווג, ונדמה לו שלזולתו יש זיווג מצלח יותר,
 וחושב שאם יתגרש יהיה לו טוב יותר, אם שוטה
 הוא — מתגרש, ומתחתן עם אחרת, ושוב נדמה
 לו שלאחר טוב ממנו, וכך מסכן מקנא בכלם, ואם
 אין לו שכל מתגרש שוב ונעשה גרשים, ואם אין

לו שכל נעשה שלשלת. אומרים על זה חכמינו
 הקדושים (סוטה מז): שלשה חנוות הם: חן מקום
 על יושביו, חן מקח על מקחו, חן אשה על בעלה;
 אם אדם מקשר העולם הבא שנקרא ח' לעולם הזה
 שנקרא נ' — נעשה ח"ן, אז היכן שהוא גר, מוצא
 שם את הקדוש-ברוך-הוא, ואיננו זו מן המקום בו
 הוא יושב, אדרבה, פה רואה ומרגיש את הקדוש-
 ברוך-הוא, "השם יתברך סבב שזו הפרנסה שלי,
 זו האמנות שלי — אני מלא שמחה, אני אופה,
 אני רוצה להיות נגר, אני סנדלר, אני רוצה משהו
 אחר, אני שמח בחלקי ובעבודתי". חן אשה על
 בעלה — זו אשתי, עצם מעצמי, זו המתנה שנתן
 לי הקדוש-ברוך-הוא, אין דבר אחר, זה החלק
 שלי, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א',
 סימן רסה), שלמעלה נשמות הבעל והאשה הן
 נשמה אחת, ולמטה מתפרדים, ועד שמוצאים זה
 את זה אורך זמן, אבל ברגע שמצאו אחד את
 השני, הם שמחים ועלזים, ואף אם ישנן לעתים
 אי הבנות — מגיעים לעמק השוה, ושרויים
 בשמחה. אלו השלשה חנוות, וכשמחברים החכמה
 אל המלכות והמלכות אל החכמה — נעשה ח"ן,
 ונתבטל מלכות הרשעה, ורואים רק אלקות.

אומר רבנו ז"ל: איך זוכים לח"ן, איך מחברים העולם הבא לעולם הזה? ! אדם מסתובב בזה העולם, הוא אופה, או נגר, או סנדלר וכו', ואף-על-פי-כן מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, יש לו אשה וילדים, מסתובב בעולם הזה, עסוק בעסקים, ואף-על-פי-כן דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, איך זוכים לזה? על-ידי למוד תורה; אם לומדים תורה, התורה ממשכת עליו חן, כי התורה נקראת (משלי ה, ט): "אילת אהבים ויעלת חן", ודרשו חכמינו הקדושים (ערובין נד.), שפעלה חן על לומדיה; מה עושה את עם ישראל לעם? התורה הקדושה שלומדים, כשיהודי לומד תורה, הוא מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, כי בלי תורה אינו יודע מה לעשות ואיך להתנהג. וכמובא בזהר הקדוש (מצרע נג): אמאי אקרי תורה? דאורי וגלי מה דהנה סתום ולא אתידע; כשיהודי לומד תורה, הוא מקשר את העליונים לתחתונים ותחתונים לעליונים, ורואה רק אלקות, ולמוד התורה ממשיך עליו חן, כי מחבר את העולם הבא לעולם הזה והעולם הזה לעולם הבא, ועל-ידי-זה נתקבלות כל התפלות והבקשות שמתפלל להקדוש-ברוך-הוא. כי מדוע אין נתקבלות התפלות? מאחר שאין לאדם חן; כי

כן הוא בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּשֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ דְּבַר מִפְּלוֹנִי, אִם
 הוא אֵינוֹ נוֹשֵׂא חֵן בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲזֹר לוֹ שׁוֹם תְּחִנּוֹת
 וּבִקְשׁוֹת, שְׂיִמְלֵא חֶפְצוֹ; כְּמוֹ-כֵן כְּבִיכּוֹל, לְמַעַלָּה,
 כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּר מֵיָנֹן, גּוֹרֵם לְעֲצָמוֹ הַעֲלָמוֹת
 וְהַסְתָּרוֹת, שְׁנַעֲלֵם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וּכְשֶׁבֵּא לְהַתְפַּלֵּל, הוּא מְלֵא מִחֻשְׁבוֹת זְרוֹת
 וְהַרְהוּרִים רָעִים, וְהַתְפִּלוֹת שֶׁלוֹ אֵינָן עוֹלוֹת, כִּי
 מִתְיַאֵשׁ מִלְּהַתְפַּלֵּל, אֲבָל אִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה,
 הַתּוֹרָה מְטַהֵרֶת אוֹתוֹ וּמְשַׁכֶּת עָלָיו חֵן, שְׁכִבְיָכוֹל
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל עָלָיו, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי
 רַבִּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-וּמוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג): כְּשִׁיְהוּדֵי
 לוֹמְדֵי תּוֹרָה, מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׂגָחָה. וְאוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (תְּנֵא דְבֵי אֵלֵיהּ רַבָּה יד): בּוֹא וּרְאֵה
 כַּמָּה גְדוֹל כַּחַה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁמַטְהֶרֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּזֶמֶן שְׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה, אֶפְלוּ מֵעֲבוּדָה זָרָה שְׁבִינְדָם.
 זו מַעֲלֵת לְמוֹד תּוֹרָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ח', סִימָן ו'): אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, אִם קָרִיתֶם אֶת הַתּוֹרָה, מְצַוָּה אַתֶּם עוֹשִׂים עַל
 עוֹלָמִי, שְׂאֵלְמֵלֵא הַתּוֹרָה, הִיָּה הָעוֹלָם חוֹזֵר לְתוֹהוּ
 וְבִהוּ. נִמְצָא, כְּשִׁיְהוּדֵי לוֹמְדֵי תּוֹרָה, הוּא מְקַיֵּם אֶת
 הַבְּרִיאָה, כִּי בְּלִי הַתּוֹרָה אֵין לְבְרִיאָה קִיּוֹם, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב (יְרֵמְיָהוּ לג, כה): "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה,

הם המלויים אותו לבית עולמו; אדם חושב שיש לו חבר, אין דבר פנה, כי כל אחד חושב רק מטובת עצמו, ודואג רק לעצמו, ואל תחיה באשליות שיש לה אינה חבר טוב, אלא מי פן החבר? זהו שזוכה לחבר וליחד את העולמות גם יחד, כי חבר — לשון חבר, אם תזכה לחבר את העולם הזה לעולם הבא והעולם הבא לעולם הזה — זה החבר הכי טוב שלך, אם תחבר תורה ותפלה — הם החברים הטובים ביותר שלך. אתה מסתכל על הבריאה, ורואה אלקות בכל דבר, ושר שירות ותשבחות לפניו יתברך, אין נעם יותר מזה, אם אדם יפקח עיניו ויראה רק את האלקות שבכל דבר, אזי הוא אף פעם אינו לבד, כי תמיד משיח ומספר עמו יתברך, עד שנעשה מרכבה לשכינה, ותמיד רואה אלקות. וכשאדם זוכה ולומד תורה, אין חכמה גדולה מזו.

ולכן יעקב אבינו זכה לחן, כמו שכתוב (בראשית לג, יא): "כי חנני אלקים", וברך את בניו בחן, כמו שכתוב (שם פסוק ה'): "הילדים אשר חנן", אומר רבנו ז"ל, שגם יוסף הצדיק זכה להגיע למדרגה זו, כי כל מה שלמד יעקב, למד

את יוסף, ויוסף בָּרַךְ גם את בְּנֵימִין. וְזֶה מָה שֶׁחֲזִיק אֶת יוֹסֵף בְּמַצָּבִים הַקְּשִׁים בְּיֹתֵר שֶׁעָבְרוּ עָלָיו: אָחִיו שָׁנְאוֹ אוֹתוֹ, "וַיִּשְׁנְאוּ אוֹתוֹ, וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלוֹם, וַיֹּסִיפוּ עוֹד שֶׁנֶּאֱמַר, הַשְּׂמַעְתֶּם דָּבָר כֵּזֶה, שְׂאֵחִים שׁוֹנְאִים אֶחָד, וְאֵינֶם יְכוֹלִים לְדַבֵּר עִמּוֹ?!" וַיִּקְנְאוּ בּוֹ אָחִיו, וְהִנֵּה הוּא הוֹלֵךְ לְבִקְרָם, וַיֵּרְאוּ אוֹתוֹ מֵרְחוֹק, וּבְטָרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם, "וַיִּתְנַפְּלוּ אֵלָיו לְהַמִּיתוֹ", הִיִּתְכֵן דָּבָר כֵּזֶה, שְׂאֵחִים רוֹצִים לְהַרְגֵּךְ אֶת אָחִיֶּךָ?! "וַיִּפְשִׁטוּ אֶת כְּתֹנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר מַעֲלָיו, וַיִּשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ הַבּוֹרָה, וְהַבּוֹר רִיק אֵין בּוֹ מִיָּם, מִיָּם אֵין בּוֹ, אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. תִּתְאָרוּ לְעֲצָמְכֶם אֲחִים נוֹטְלִים אֶת אָחִיֶּךָ, וּמְשַׁלְּכִים אוֹתוֹ לְבוֹר מָלֵא מִזִּיקִים, נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, וּמְשַׁאֲרִים אוֹתוֹ שֶׁם לְבִדּוֹ. מָה עָשָׂה יוֹסֵף? צָעַק כָּל הַלַּיְלָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא אָבַד עֲשָׂתוֹנוֹתָיו. וְהִנֵּה חִלְפָה אֶרְחַת יִשְׁמַעֲאֵלִים, וְהוֹצִיאָה אוֹתוֹ מִן הַבוֹר, וְקָנּוּ אוֹתוֹ וְכוּ', וַיִּוָּרְדוּ עִמּוֹ לְמַצָּרִים, וְשֵׁם הַעֲמִידוֹ אוֹתוֹ עַל הַדּוֹכָן שֶׁל מְכִירַת הָעֶבְדִּים, בְּחֹרֵר יְהוּדִי שֶׁלְמַד תּוֹרָה, שֶׁהָיָה עָלָיו כָּל מִינֵי חֵן, וְהִנֵּה צָרִיךְ לְהַמְצִיא בֵּין עֶבְדִּים כּוֹשִׁים, עֲרָלִים וְטִמְאִים, אֵיזָה צַעַר הוּא זֶה! עַד (תְּהִלִּים קה, יז): "לְעֶבֶד נִמְכַר יוֹסֵף". מָה הִינּוּ

עושים במקומו?! אף יוסף הצדיק לא אבד
עשתונותיו, ודבר אל הקדוש-ברוך-הוא. והנה בא
פוטפר סריס פרעה, שר הטבחים, וקנה את יוסף
לעבד. פה ישב יוסף אצל האבא יעקב, ולמד
תורה, ראה גלוי אלקות, היה בטל ומבטל אל האין
סוף ברוך הוא, ולא ידע דבר רק אלקות, ופה הוא
צריך להיות בין מצרים פגומים, מזהמים ושפלים,
אשר אומרים חכמינו הקדושים (עין תנא דבי אליהו
רבא ז): אין לה אמה ולשון שהיו מלאים זמה
וכשפים במצרים, כי היו מקלקלים מכל העממים.
והנה מה כתוב אצל יוסף? "ויהי בבית אדוניו
המצרי, ויהי איש מצליח", הוא היה שמח, כי קשר
עצמו אל הקדוש-ברוך-הוא. אומר רבנו ז"ל (ספר-
המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): מי ששמח תמיד
— מצליח; יוסף לא נשבר, אלא ידע שהקדוש-
ברוך-הוא נמצא גם שם, עד כדי כך גלה אלקות,
שכתוב (בראשית לט, ג): "וירא אדוניו כי הני"ה
אתו", מצרי מזהם מתחיל לראות, שהקדוש-ברוך-
הוא נמצא עם יוסף, הכיצד? אלא זו היתה גדלתו
של יוסף, וזוהי גדלת הצדיקים, שיכולים להאיר
גלוי אין סוף גם ברחוקים, בגוי ארור טמא יכולים
להכניס אלקות. והנה לא אורף זמן רב, ובאה אליו

אֲשֶׁת פּוֹטִיפַר וְרָצְתָה לְהַכְשִׁילוֹ, אֶךְ יוֹסֵף הַצַּדִּיק
 לֹא שָׁמַע אֲלֵיהָ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שם): "וְלֹא שָׁמַע
 אֲלֵיהָ, וַיָּבֵא הַבַּיִתָּה לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶתוֹ", אוֹמְרִים עַל
 זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לו:): דְּמוּת דְּיוֹקָנוֹ שֶׁל
 אָבִיו נִרְאָתָה לוֹ בַּחֲלוֹם; יוֹסֵף הַצַּדִּיק רוֹאֶה לְפָתַע
 אֶת עַבּוּדָת אָבִיו יַעֲקֹב, שֶׁהָיָה לוֹ אֶחָ עֶשְׂוֹ, וְחָמִיו
 הָיָה לְבֵן, וְלֹא הִתְפַּעַל מֵהֶם, אֲזִי גַם הוּא לֹא
 הִתְפַּעַל מֵאֲשֶׁת פּוֹטִיפַר, אֲלָא "וַיִּגַּס וַיִּרְץ הַחוּצָה",
 רַבְּנֵינוּ ז"ל אוֹמְרִים (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, חֶלֶק ב', סִימָן ג'):
 הַבּוֹרַח מִן הַצָּרָה פִּקְחָה; וְתַפְסוּ אוֹתוֹ וְהַכְנִיסוּהוּ
 לְבֵית-סֶהַר. מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּהִיוֹתֵנוּ בְּבֵית-סֶהַר?
 הֲלֹא הָיִינוּ נִשְׁפָּרִים בְּיֹתֵר. אֶךְ יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִתְחִיל
 לְהִסְתַּוְּבָב בֵּין כָּל הָאֲסִירִים, מְשַׁמַּח אוֹתָם, מְגַלֵּה
 לָהֶם, שְׁגָם שָׁם יֵשְׁנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מִי
 שֶׁדְּבוּק בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מֵאִיר לוֹ הָאוֹר
 כְּשֶׁמֶשׁ בַּצְּהָרִים. וּמָה כָּתוּב (שם): "וַיְהִי הַיּוֹם אֶת
 יוֹסֵף, וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד, וַיִּתֵּן חֲנוּ בְּעֵינָיו שֵׁר בֵּית-
 הַסֶּהַר", יוֹסֵף קָשֶׁר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנִּקְרָא ח', אֶל
 הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא נ', וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה ח"ן. וְהוּא
 נוֹשֵׂא חֵן בְּעֵינָיו כָּל רוֹאֵיו, וּמִסְתַּוְּבָב בֵּין כָּל
 הָאֲסִירִים. מָה יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת בֵּין גּוֹיִים מְזֻהָמִים?
 יוֹסֵף הַצַּדִּיק מְחַזְּקֵם וּמְעוֹדְדֵם וּמְשַׁמְחֵם, וּמְגַלֵּה

לָהֶם שֵׁשׁ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שְׂצֵא בַחוּץ,
וְכֹלֵם נִתְבַטְּלוּ אֵלָיו, וְנַעֲשֶׂה מְלֶךְ.

אומר רבנו ז"ל, שיעקב ויוסף היו באותה
מדרגה, שהסתכלו בשכל שיש בכל דבר. וזה הסוד
שגלה רבה בר בר חנה לרבנו ז"ל (בבא בתרא עג):
האי גלא דמטבע לספינתא מתחזי פי צוציתא
דנורא חורתא ברישא; ספינה שטה ביים, והנה בא
גל ורוצה להטביעה, והיא מתלבשת באור לבן,
ואיך יכולים לשבר אור לבן זה? אלא במקל
שחקוק עליו השם: אהי"ה אשר אהי"ה. והוא בא
אל רבנו ז"ל ואמר לו: אגלה לך סוד שאמרתי,
גלא זה יצר הרע, שדומה לגל הזה שרוצה רק
להטביע את מי שבא לידו, הינו שרוצה להטביע
כל יהודי, כמו בדור הזה, אשר רואים בחוש, איך
הערב-רב רוצים לכולל את נשמות ישראל בין
הגויים, אבל אי אפשר לשבר את היצר הרע הזה,
כי הוא בא במתיקות, בשלום, בלבן, הינו שצובע
עצמו בצבע לבן, בלי פתם וכו', ממש פלבן
הארמי, שפרעה בקש רק את הזכרים, ואלו לבן
בקש לעקר את הכל, הבנים והבנות גם יחד. לבן
מסכן יותר מכל הקלפות והסטרא אחרא, לבן

הַאֲרָמִי זֶה שָׁרֵשׁ הַטְּמָאָה, כִּי מִי שֶׁמְסַתִּיר אֶת עֲצָמוֹ וְאוֹמֵר שְׁרוּצָה רַק שְׁלוֹם, וּמְדַבֵּר בְּמִתְקַ שְׁפָתַיִם: "אֲנִי חֶפֶץ בְּאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת", מְמַנּוּ צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶהוּ לָבֵן צְבוּעַ, וְהוּא גְרוּעַ מְעֵשׂוֹ, כִּי עֲשׂוֹ מְגִלָּה פְּתוּחַ מְגַמְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ: "עַל חֲרָבָךְ תַּחְיֶה", אֲנִי רוֹצֵה לְהַרְגֶּךָ, כִּי אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתְךָ. וְכֵן יִשְׁמַעְאֵל מֵרָאָה אֶת פְּרָצוּפוֹ הָאֲמִתִּי: "וְהוּא יוֹרֵה קֶשֶׁת", אַף שְׁזָה בָּא מֵרְחוֹק, עִם כָּל זֹאת יוֹדְעִים שְׁזָהוּ רְצוֹנוֹ, אֲבָל לָבֵן בָּא מְעֵטָף בְּטִלִּית, הוֹלֵךְ גַּם־כֵּן בְּבִגְדֵי רַבָּנִים, וּפְיּוֹ נוֹטֵף דְּבִשׁ, וּמְשַׁכְנֵעַ בְּדַבְּרוּרִים יְפִים, וְנִגְדָּמָה שְׁהֵנָּה הוּא רוֹצֵה רַק אֶת הַטּוֹבָה שְׁלֵנוֹ, וְאִין שְׁמִים עַל לֵב, שְׁזָהוּ לָבֵן הַאֲרָמִי, וְהוּא נוֹכַל וּמְסַכֵּן מְאֹד, וּבְלָבוֹ כְּוָנוֹת זְדוּנִיּוֹת. וְכֵךְ אוֹמֵר רַבֵּנוֹ ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סִימָן ב'): מִתֵּר לְבִזּוֹת אֶת הַרַבָּנִים שְׁשׁוֹכְרִים אֶת הַרַבָּנוֹת לְשֵׁם גְּאֻנָּה, וְרֵאוי לְבִזּוֹתָן וּלְהַקֵּל בְּכַבּוּדָן, וְאִין עוֹמְדִין בְּפִגְיָהֶם, וְאִין קוֹרִין אוֹתָן רַבִּי, וְהַטְּלִית שְׁעֲלִיהֶם כְּמַרְדְּעַת שְׁעַל חֲמוֹר.

וְאִיךְ יְכוּלִים לְדַעַת מִיְהוּ לָבֵן הַאֲרָמִי? עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה. הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת נִי"ו, וְהֵי"ו הוּא צוּרַת מְקַל, הַשׁוֹבֵר אֶת הָרֵעַ, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

היא מכניעה את היצר הרע שרוצה לעשות את האדם משגע מממש, כי בעל עברה הוא משגע, וכמו שמשגעים צריכים להפותם במקל, כדי לגרש את השגעון מהם, שעושים הזקות במזיד, כמו־כן על־ידי שלומדים תורה מכניעין את היצר הרע, ומגלים את פרצופו האמתי של האדם המתחזה לרב מקומי, לרב אזורי וכו', עד שנתגלה שהמקנה לא היה מקנה, והכשיל את כלם בכריתות, הערוב לא היה ערוב, והכשיל את כלם בסקילה, הכשרות לא היתה כשרות, והכשיל את כלם בטרפות ונבלות; כל זה נתגלה כשלומדים תורה, אז מתחילים להנכח — רגע, רגע, הלא לבן הארמי עובד עלי, הוא בא במתיקות, דבש וחלב תחת לשונו, אבל אין הוא אלא לבן — נב"ל. וכל זה זוכים לידיע על־ידי למוד התורה הקדושה; כי כשאדם לומד תורה, מתגלה אליו הקדוש־ברוך־הוא בעצמו, שנמצא בתוך התורה, אשר היא חכמתו יתברך; כי כשלומדים תורה, לוקחים את הקדוש־ברוך־הוא, כמו שפתיב (שמות כה, ב): "ויקחו לי תרומה", שזה תורה מ', הינו התורה שנתנה במ' יום, אומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן עא): ויקחו לי — איך לוקחים את

הקדוש-ברוך-הוא? על-ידי תרומ"ה, על-ידי תור"ה שנתנה במ' יום, כשאדם לומד תורה, נפתחים לו העינים והמח, ומקשר העולם הבא לעולם הזה, ותפלותיו מתקבלות, ואז כל חייו משתנים לגמרי, ונב"ל שהוא לב"ן נוחל מפלה גדולה, וידו של יעקב על העליונה, ומגלה ומפרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכל העולם כלו, ועל ידו תהיה הגאולה במהרה בימינו, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם:

הקונטרס הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמות
אסתר בת סעדה וראובן ז"ל
פרוספר בן פרחא ז"ל
שלמה חיים בן יוסף ז"ל
פרחה בת חביבה ז"ל
חיה מרים בת סעדה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

הקונטרס הקדוש הזה נדפס
לברכה ולהצלחה וליראת שמים טהורה

יצחק בן חנה

אלנה בת מזל

וילדיהם: אלעזר בן אלנה

רחל בת אלנה

דוד בן אלנה

רבקה בת אלנה

שמעון בן אלנה

ולרפואת

מזל בת שרה

ולעילוי נשמת

סבי אהרון בן שזכר

יוסף בן ג'סון

וסבתי סעדה בת חממה

עצות טובות מיסדות על-פי ספרי אדוֹננו, מורנו ורבנו, מוהר"ן מברסלב, זכותו יגן עלינו, איך להנצל מפל רע לנצח

א) צריכין לשמור את עצמו מאד מהרהור, פי הרהור מזיק ופוגם מאד מאד, מה שאי אפשר לצייר בדעת האדם כלל עצם פגם ההרהור; השם יתברך יצילנו.

ב) המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, פי הכלל — שאי אפשר בשום אופן, שתהיינה שתי מחשבות ביחד בפעם אחת, על-כן בנקל יכולין לגרש המחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהינו שלא לחשב אותה המחשבה, רק לחשב איזו מחשבה אחרת, בתורה ועבודה או אפלו במשא ומתן וכיוצא בזה, שימשך מחשבתו לאיזו מחשבה אחרת, ועל-ידי-זה יפטר ממילא מהרהורים והמחשבה רעה שבאין אליו. ואפלו אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים רעים וזרים, רחמנא לצלן, גם-כן ביד האדם לחזור

וּלְהַטוֹתָהּ בְּעַל פְּרָחָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר לְחֶשֶׁב
 מֵה שְׂרָאוּי. וְהוּא מִמָּשׁ כְּמוֹ סוֹס, שְׁפוּנָה מִן
 הַדֶּרֶךְ וְסָר לְדֶרֶךְ אַחֲרָת, שְׁתוּפְסִין אוֹתוֹ בְּרֶסֶנוּ
 וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל־פְּרָחוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר,
 כְּמוֹ־כֵן מִמָּשׁ בְּמַחֲשָׁבָה, שְׁתַּכֵּף פְּשׁוּאָה שֶׁהוּא
 תוֹעָה מִן הַדֶּרֶךְ — צָרִיף לְתַפְסָה בְּעַל־פְּרָחָה
 וּלְהַשִּׁיבָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַרְאוּי. וּכְבָר מְבֹאָר, שְׂאִין
 צָרִיכִין לְנַעֲנַע רֵאשׁוֹ הֵנָּה וְהֵנָּה כְּדִי לְגַרֵשׁ
 הַמַּחֲשָׁבוֹת רְעוֹת, כִּי אֵין זֶה מוֹעִיל כָּלֵל, רַק
 יַחֲשֵׁב מַחֲשָׁבָה אַחֲרָת, כַּנּוֹזֵר לְעִיל, וְאֵל יִבִּיט
 לְאַחֲרָיו אִם נִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ
 בְּמָה שֶׁהוּא עוֹסֵק, וּמִמִּילָא יִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ.

ג) עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן וְהַצְּרוּף שְׁמַנְסִין אֶת הָאָדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּתַאֲוָה זֹאת שֶׁל נֶאֱוָף, וְלִכֵּן
 כְּשֶׁבָּאִים עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ הַרְהוּרֵי זְנוּת, וְהוּא מְשַׁבֵּר
 תַּאֲוָתוֹ וּמְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ
 וְתִקּוּנוֹ עַל פְּגָם הַבְּרִית שְׁפָגָם מִקֵּדָם, כֹּל אֶחָד
 כְּפִי עֲנִינּוּ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל מִמָּשׁ,
 וּבָזֶה הוּא מוֹצִיא נְצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל־יְדֵי
 פְּגָם הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית.

תפלת הדרך

בכל פעם כשאתה נוסע בדרך, תאמר תפלה זו, ועל-ידי-זה תנצל מתאנת דרכים ומכל מיני רע המתרגשים לבוא. ותחזור בשלום לביתך, בריא ושלם.

יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותצעידנו לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו למחוז הפצנו לחיים ולשמחה ולשלום, ותחזירנו לביתנו לשלום. ותצילנו מכל פל אויב ואורב ולסטים בדרך, ומכל מיני פרעניות המתרגשות לבוא לעולם, ותשלח ברכה והצלחה בכל מעשה דינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע קול תחנונינו, כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה: ברוך אתה יי שומע תפלה.

כי' מלאכיו יצוה לך' לשמרך בכל דרכיך:
ויצקב הלך לדרךכו, ויפגעו בו מלאכי אלהים: ויאמר יצקב פאשר ראם: מחנה אלהים זה, ויקרא שם המקום ההוא מחנים:

בשם יי אלהי ישראל, מימיני מיכאל, ומשמאלי גבריאל, ומלפני אוריאל, ומאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל: